

JAUNAIS CĒĻS

Agrofirmas „Sorkonais Oktobris“ laikrokssts

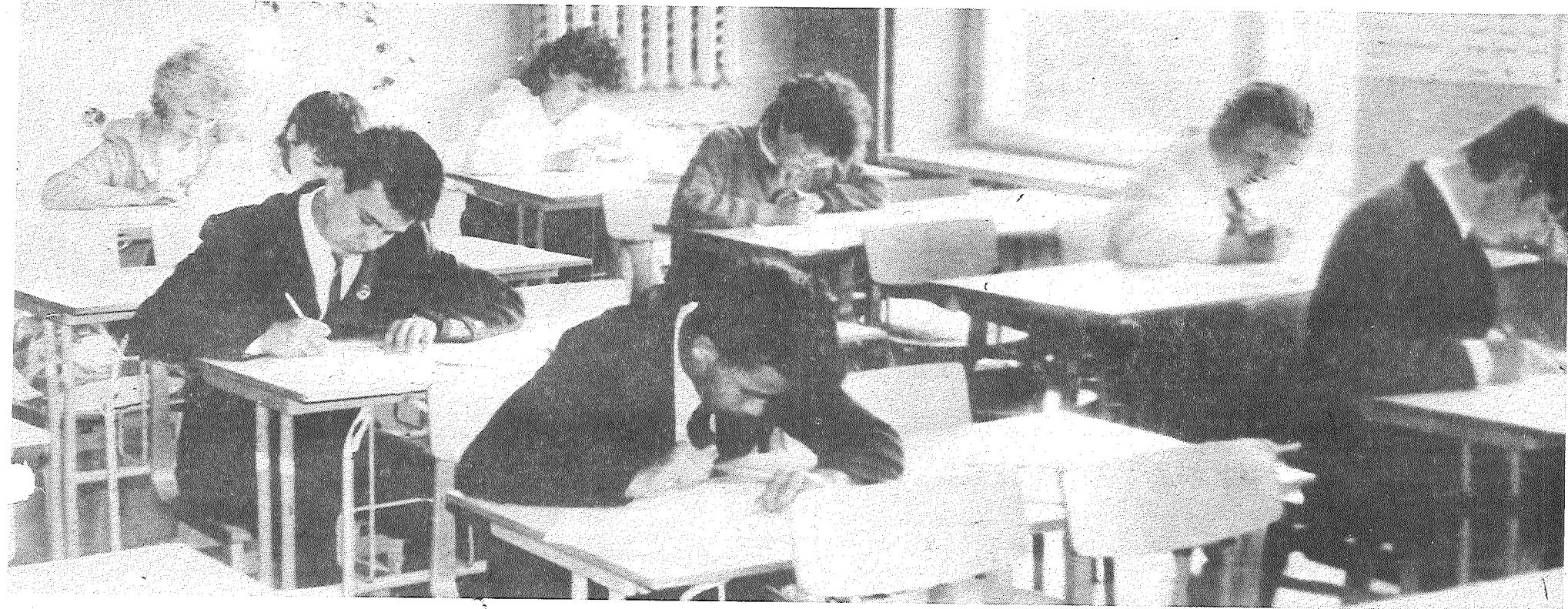
VĪNOTI LATVIJAI

Nr. 23 (163)

Cena 5 kāp.

«Esi sveicināta!..» un «Paliec sveika!..»

«Esi sveicināta, vidusskola.» Tā šogad 6. jūnijā varēja sacīt tie 9. klašu audzēknī, kas bija sekmīgi nokārtojuši iestājeksmēnu - dzimtajā valodā un literatūrā (rakstot sacerējumu) un matemātikā.

Sāda jauna kārtība, kad par tiesībām turpināt izglītību vidējā mācību iestādē - tai skaitā arī vidusskolā, jakārto eksāmeni, izturot sava veida konkursu, ūdensienas skolēniem ir jaunums. Riebiņu vidusskola bija viena no ne-

-dzījām bāzes skolām rajona, kurā eksāmenus kārtīja ne tikai pašu audzēknī, bet arī apkārtējo skolu devītklasnieki. Latviešu plūsmā pārbaudījumā piedalījās Riebiņi, Galēnu un Dravnieku skolas audzēknī, bet krievu plūsmā - tie - apkātnes bērni, kas mācības vēlās turpināt Riebiņu vidusskolā, ieskaitot pat kaimiņu rajona - Krjuku devīngadīgās skolas absolventus.

Jaunuīms bija arī tas, ka eksāmenu rezultāti tika

vērtēti pēc 10 punktu sistēmas. No pārbaudījumiem kārtīšanas skolas pedagoģiskā padome nolēma atbrīvot tos skolēnus, kas visu mācību gadu sanēmuši liecībā tikai labas un veicamas atzīmes.

Interesanti atzīmēt, ka sacerējumu temati bija orientēti uz to, lai reflekētā varētu parādīt ne tikai savas zināšanas literatūrā un pareizrakstības prasmī, bet arī attieksmi pret dzīvi, nākotni, dabas aizsardzību. Saturīgākie darbi bija riebiniešiem Ingai Geduševai, Anatolijs Kudrīšovam, Mārtītei Budrēvīcī, Inārai Strukai.

Diemžēl krievu plūsmā bija arī audzēknī, kas eksāmenos neiegūva minimāli nepieciešamo punktu skaitu, lai varētu turpināt vidējo izglītību. Taču ceļš uz vienkāršas profesijas apgūšanu viņām nav liegts. Kopumā Riebiņu vidusskola 10. klase ir nokomplektēta.

Pašlaik eksāmenus skola vēl turpina kārtīt 11. klasei. Skaita zinā nelīela, pedagoģiem tā rūpes ne sagādā. Trešdala audzēknī eksāmenos sanem tikai teicamu un labu vērtējumu, bet sacerējumu krievu valoda bez trijniekiem uzrakstīja pat vairāk nekā puse audzēknī. Labākie no labākajiem — Larisa Mārenko, Valentina Oļļsova, Larisa Sergejeva, Valērijs Trifonovs.

Ari 11. klases eksāmenu kārtīšanā bija jaunumi — audzēknīem bija divi obligātie priekšmeti — krievu valoda un literatūra un matemātika — un vairāki izvēles priekšmeti — fizika, kimija, geogrāfija, vēsture, bioloģija, latviešu un vācu valoda, atkarībā no tā, ar kuru nozari jauņeši saista savus nākotnes plānus.

22. jūnijā skola būs pēdējais eksāmens — latviešu valoda. Bet tās pašas dienas otrajā pusē — izlaidums, kad Riebiņu vidusskolas absolventi sacīs: «Paliec sveika, vidusskola!»

M. GEKISA

terpus, audzinātājas Regīna Čivkule un Anita Zeile ar saviem absolventiem bija sagatavojuši arī atvadu koncerta programmu, kurā bija dota iespēja veikā priekšā uzstāties katram no grupīnas. Pie minai no bērnudārzā pava-

dītajiem gađiem sanēma skaitu grāmatu un vācībus ar paša un visas grupas krāsainām fotogrāfiām.

ATTĀLA: grupīna ar audzinātājam uz dārzīpa lieveņa.

Vairāku mūsu agrofirmas darbinieku bērni apmeklēja bērnudārzu «Pasaicina», nu viņi jau pietiekami lieli, lai varētu sākt skoīas gaitas. Notika šo sešgadīgo mazuļu izlaidums. Uz to viņi ieradās ar ziediem un tautiskos

Paldies, dakter!

Sos vārdus bieži dzird ne tikai tas cilvēks baltais virsvalkā, kam patiesām ir doktora zinātniskais grāds, bet arī vienkāršs darbarūķis ārsts, pat feldšerīte no pietīcīgā feldšeru un vecmāšu punkta, kādi ir katrā ciematā. Tā ir sena tradīcija, un, liekas, savādāk arī nevar tā isti pateikties (nenemīsim vērā honorāru, vai citu materiālu cienas apliecinājumu), kā vien ar šo vārdu cilvēkam, kas izglābis tev dzīvību, tavam radam, tuviniekam, dēlam val meitai, tēvam vai mātei, izārstējis, atvieglojis ciešanas. Lai kāds kuram ir tituls, bet cilvēks baltais virsvalka izdarījis to, ko pratis, ko varējis. Nav svarīgi, kas viņš ir mediku kahortā, viņš visupirms ir tavs un mans dakters, ārstējās. Pat otrādi, jo mazāks ir amats cienījamam medikim, jo viņš ir tuvāk cilvēkiem.

Mūsu pagastā ir divi feldšeru un vecmāšu punkti — Riebiņos un Pienīnos, tajos strādā apzinīgi medicīnās darbinieki — Elvīra Strautmane un Marija Vanagele. (Marijas darba mūžs kopsaimniecībā jau «pārrāpēs» divu desmitu gadu kalnam.) Ir mums arī pašiem sava zobārstē — Dzintra Ozolina, kura tāpat vairāk par divām desmitgadēm ārstē kolhozniekus, piedevām arī laudis no rajona centra. Katrā no šiem punktiem ir pa sanitāram, tie raugās, lai būtu kārtība uz vietas, bet feldšerēm darbam stacionāros atvēlēta tikai neliela diennakts dala, viiss pārējais laiks paši profilaktiskajos izbraukumos un steidzamos izsaukumos. Par to, ka darba viņam ir vairāk nekā pietiekoši, pamēģināsim pastāstīt ar dažiem skaitīiem. Pagastam ir tās pašas robežas, kas arī kopus saimniecībai, arī agrāk tā bija starp lielākām rajonā, bet tagad, kad vairākās lielas jau sadalījušās sīkākās vienības, nostājusies to vietā — pie mums nedoma pārskatīt saimniecības robežas. Tad lūk, uz šiem vairāk nekā 10.6 tūkstošiem hektāru lauksaimnieciski izmantojamās zemes dzīvo 1 900 cilvēku. Starp viņiem tādu, kam vajadzīga medicīnās darbinieku ipaša vērība: bērnu līdz 15 gadiem ir 372, un to, kuri sasniegusi pensionāru vecumu, — 482 cilvēki. Bet val tād darba spējīgie lauku kopēji, lopkopēji un mehaniza-

tori, ciemata inteliģence var ūztikt bez ārstniecīšanas palīdzības!

Lūk, kāda liela un nemierīga ir mūsu mediku saimniecībal Darba apstākli viniem — kā visur lielākajā daļā. Zināms, kādi ir mūsu feldšeru un vecmāšu punkti, pa lielākajām daļām atrodas pieļāgotās telpās, kurās vārda tiešā nozīmē turas tikai uz darbinieku entuzīasma un izdomas. Bet viņi nekuri, varbūt kādreiz pēc smagās darba dienas vienīgi viņu sejās nav tik laipns smaids, kā mums gribētos, tik mili neskan balss, bet viņi nekad neatsaka palīdzēt lūdzējam, viņi neatlaidīgi atgādina par vienu no svarīgākajām sava darba šķautnēm — mazu un lielu iedzīvotāju profilaktiskajām apskatām.

Saskaņā ar apbūves ģenerālo plānu mūsu agrofirmas ciematā jābūt mūsdienīgai medicīniskai iestādei, kaut kam līdzīgam ambulancei ar 10 stacionārām gultām vai laikmetīgam medicīniskam punktam, kur kolhoznieki varēs arī ārstēties, nebraucot uz pilsētu. Un ne jau kaut kur aiz treidevīniem kalniem — jau nākamgad: būvdarbi — pilnā sparā. Pašlaik vēl grūti degtalizēt pateikt, kā strādās šī iestāde, cik arī kādi kabineti tajā būs ierikoti mūsu lielsaimniecības laužu vajadzībām, tas viss vēl priekšā, bet mēs jau tagad gaidām, ka medicīnās darbinieku salme papildināsies vismaz ar vienu atbildīgu personu, kam būs akadēmiskā izglītība.

Rīt — tradicionālā Medicīnās darbinieku diena. Bet vai pietiek tikai ar vienu dienu, kad mēs izrādām cienu cilvēkiem, kas rūpējas par visdārgāko — cilvēka veselību un darba spējām, par to, lai viņš varētu dzīvot pilnvērtīgi, lai neslimotu, lai veseli augtu viņa bērni, par to, lai ikviens ģimenē iespējami retāk iegrieztos kāda nelaimē. Mums katru dienu jāieklasās mediku labojas padomos, kā vienmēr redzam kopā ar mums, katru dienu jāceras viņi, tad ne reizi vien izdots naīt garām nelaimēm, par kurām viņi brīdina. Atcerieties, tas ir lioti svarīgi mūsu ekoloģiski tik sarežģītajā dzīvē!

Sveicam jūs profesionālajos svētkos, dārgie medicīnās darbinieki no mūsu kopsaimniecības, un tos, kas rūpējas par agrofirmas rūpniecības uzņēmumu cilvēkiem. Lielu jums laimē!

Lai vārdi nepaliektikai uz papīra

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā bija publicēts Riebiņu pagasta iekšējās kārtības noteikumu projekts, ko izstrādāja pagasta padomes otrajā šī sašaukuma sesijā speciāli ievelēta deputātu komisija, vadoties pēc rajona padomei pieņemtajiem soda naudas iekšējās noteikumiem. Pagaidām pagasta laudim vēl ir iespējā šajā projektā kaut ko labot un papildināt, jo to apstiprinājis tikai 3. sesijā. Pēc tam publicēsim to kā lēnumu.

Kurš katrai stingri jāievēro, ja negrib maksāt sodu. Bet šobrīd vēl gan deputāti, gan pagasta izpildkomiteja, gan redakcija pieņem priekšlikumus un iebildes kā rakstiski, tāmuiski, arī pa telefonu, līdz 28. jūnijam, kad sesija ieplānota. Te jāpiebilst, ka pagasta sesijs gan netrānsleja pa televīziju vai radio, toties tai ir vēl lielāka priekšrocība: vēlētāji tajā var ierasties paši, lai piedalītos viņus interesējošo jautājumu apspriešanā.

Slaucēju veikums 5 mēnešos

Slaucēja	Gads skaita grupa	Pienē bruto	izslauk. (c)	Izslauk.	no gads (kg)
		1990. g.	+ val —, salīdz ar lepr. g.	1990. g.	+ val —, salīdz ar lepr. g.
L. Fjodorova	46	1124	+345	2432	-710
V. Golubeva	41	977	-230	2372	-22
«Zabegi»	87	2101	+115	2404	-237
M. Cakule	27	774	+103	2826	+656
V. Sidorova	28	712	+35	2541	+411
A. Mikulāne	31	724	+111	2365	+430
«Leinīški»	86	2210	+249	2569	+493
J. Bahanova	24	518	-242	2122	-331
A. Stepankova	27	721	+78	2693	+366
U. Amosova	26	566	+7	2210	+308
«Duntiški»	77	1805	-157	2351	+126
L. Džerina	53	1052	+243	1992	+483
F. Gulbinova	46	1028		2255	
K. Baikova	28	583	-247	2054	+546
V. Ksendzova	33	782	-121	2340	+649
«Zaseki»	160	3445	+534	2151	+644
I. Pīsuka	48	959	+166	1993	+211
A. Kirillova	49	980	+184	1997	+328
O. Nazarova	32	694	-28	2162	+676
S. Bazuleva	44	776	+401	1751	+476
V. Kozlova	48	958	-59	1979	+160
A. Meluškāne	48	1065	+126	2248	+384
L. Ručica	52	1032	+75	2000	+104
Z. Meluškāne	50	865	+36	1740	+105
«Aizupleši»	371	7329	+901	1977	+251
R. Rubene	40	868	-45	2149	+25
Z. Juhņeviča	43	809	-68	1889	-188
J. Lepuka	40	789	-185	1962	-271
V. Conka	41	927	+2	2262	-212
«Baibas»	164	3393	-316	2064	-155
A. Loginova	24	713	+17	2996	-244
F. Danilova	27	660	+18	2462	-1355
Z. Tumašova	25	619	-203	2498	-111
A. Juganova	25	908	-135	3617	-441
Dž. Mamedova	28	767	-91	2759	-55
M. Lazareva	20	598	-64	2874	-373
«Progress—I»	149	4265	-458	2861	-367
J. Bobrova	60	1135	-176	1898	-248
J. Kapustenoka	54	1384	-	2567	-
N. Turubanova	56	1092	-73	1957	+84
L. Mūrniece	34	773	-420	2249	+250
T. Rublova	61	1133	-	1861	-
G. Zeiferte	59	1138	-	1923	-
V. Mihailova	19	422	-686	2233	+352
M. Vasiljeva	55	1081	-	1973	-
«Progress—II»	398	8158	+1251	2047	+33
«Progress»	547	12423	+702	2260	+102

Jaunais un nemainīgais

Ielūkostīmies pārskatā par piena izslaukiem agrofirmā. Vislielākais dienakkis izslaukuma pieaugums salīdzinājumā ar pagājušo gadu ir Zaseku fermā. Tas tāpēc, ka te daļa Latvijas brūno govju, kas turklāt vēl slimoja ar leikozi, nomainītas ar melnraibajām. Bet tās kriektu kopēju rokās ir dāsnas piena devējas. Un Zaseku fermas laudis ātri vien atsvabinājušies no saviem iepriekšējā gada pastāvīgajiem mīnusiem. Fermas vadītāja Feodosija Tolstopjatova nekad nav šaubījusies par sava kolektīva godprātību darbā. Savstarpējā saprašanās, pienākuma apziņa, kārtīgs darbs, — kāda vadītāja, tāds kolektīvs.

Agrofirmas laudim var
nestastīt par Feodosījas
Pavlovnas darba mīlestību.
Vina bez pūlēm varētu da-
būt darba invaliditātes do-
kumentu un attiecīgu pen-

siju. Bet Latgales skopā zeme izaudzē stipra kaluma cilvēkus. Ari Fedai nav svešs bargs dzīves rūdijums. Vecākā māsa, paļigs mammal, vina skolā varēja pabeigt tikai tolaik obligātās septīnās klases. kaut gan galva bija laba. Tēvs nepārnāca no frontes. tāpēc Fedas bērniņa bija vēl grūtāka nekā citiem kolhoznieku bērniem. Cetrpadsmīt gadu vecumā vina aizgāja uz fermu par slaučēju. Govis slauca ar rokām, piefermas laucinā audzēja brūnalām lopbarības bietes, mēslus mēza un barību dalīja ar rokām. Trausls pusauga meitēns Jdarīja pieauguša cilvēka darbus...

kāds par to uzminēs, skatoties F. Tolstopjatovas vienmēr možajā, veselīgā- lā sejā? Vina nav no čik- stētājām.

Fermas vadītājas pie-
nākumi, fiziski «kaulus
nelauzdami» prasa gan sa-
traukumus, gan atbildību,
gan precīzitāti. Ipaši tāda
fermā kā Zaseki, kur nav
pāstāvīga veterīnāra dar-
binieka, kur līdz šim vadī-
tāji nebija palīga. Bet
Feodosija Tolstojpatovata
nostrādājusi jau 11 gadus.

Tagad fermā ir vēl viens jaunums: uzbūvēts trešais — nobarojamo jaunvaloru korpuiss. Vadītājas darba slodze, par laimi, nepalielināsies, jo nu vīnai būs arī palidze. Ar gandariju mu Feodosija Pāvlovna vēro, kā dzīve iet uz priekšu cilvēka darba atvieglojuma vīrzienā: jaunaja kūti ir gan mehanizēta barības padeve, gan mehanizēta mēslu izvāksana. Tajā jau strādā Indānu ģimene (attēlā): vīrs Ēriks traktorists, sieva Valentina — telkopēja, savus ieras- tos kinomehānikes plēnā kumus atliekot pašam vaka- kara stundām. Kad darbi fermā padariti. Drīz vīniem piebiedrojās otrs tel- kope Matrija Fiodorova

Kā redzat. Zaseku fermai Šobrid «zvaigžņu stunda» — patikami launumi un nemainīgs darba prieks.

M. AUSTRIUMA

Katrs var iegūt labu lopbarību

Daudzgadīgo zāļu plaušanu lopbarības gatavosānai var sākt tad, kad stiebrzāles vārpo un taurinzieži ir pumpuros, zāles mitrums 80 — 82 procenti. Jāapvīlina līdz 70 + 72 % mitruma un jāskābē, pievienojot «AIZ—2», «Ester—3» pa 5 — 6 litri uz tonnu, apvitinot līdz 65—70 % mitrumam, konserverantu devu samazina līdz 4,5 — 5 litriem uz tonnu. Kad stiebrzāles savārpojušas un taurinzieži sakuši ziedēt, zāles mitrums ir 75 — 80 %, to apvitina līdz 40 — 65 % mitruma, bez kīmiskiem konservantiem gatavo vītskābbarību un skābsienu. Bez apvīlnāšanas skābē pievienojot pa 2 — 4 kg benzoskābes uz tonnu, 8 — 12 litrus silobena, 5 — 6 litrus supersilobena un «AIV—2». «Ester—3» val laktorīnu (bioloģisko ieraugu) pa 2 litriem uz tonnu (atšķaidot ar 3 litriem ūdens). Anvītnot zāli līdz 35 — 45 % mitrumam, gatavo irdenosieru, izmantojot skābīvo vēdināšanu ar uzsildītu

gaisu un zārdos. Kad stiebrzāles sāk ziedēt, tau-
rinzieži ir pilnīgi zārdos.
zāles mitrums ir 73 — 75
%, ar visiem tehnoloģiskā-
jiem panākumiem gatavo-
sienu, arī zārdos, apvīti-
nāto zāli skābe bez konser-
vantu piedevas, bet bez
apvītnāšanas var skābet
ar laktorīnu, benzoskābi,
silobenu.

Barības ieskabēšanas
apstāklis būtiski iespaido-
zāles apvītnāšana līdz 75
% mitruma, ja masas mit-
rums ir 85 %, no 1 tonnas
skābarības izdalās līdz
200 litri sulas, pie 80 %
mitruma — 100 litri un
75 % — 30 litri. Neforsēt
blīvēšanu ar smagajiem
traktoriem — sulas izdalī-
šanās nav pieļaujama.
tranšejā dienā jāieliek ne-
mazāk kā 0,8 metrus biez-
noblīvēts slānis. Pietiekami
blīvējot un rūpīgi herme-
tizējot, jāpanāk, lai ieskā-
bētājā masā temperatūra
nepārsniegtu 35 — 37
grādus pēc Celsija. Jāno-
drošina konservantu vien-
mērīga pievienošana pa-
redzētajās devās ar doza-
toriem, nav pieļaujama
uzliešana ar lejkannu vai
slūteni. Nepieļaut zemes
piejaukumus, jo tie veicinā-

sviestskābo rūgšanu. Benzokābi lieto masai, kuras mitrums augstāks par 75 %, lai tā var izšķist. Ieteicams lietot viena veida kīmiskos konservantus.

Skābsiena gatavošanā stiebrzāles uz lauka jāp-vitina 40 — 60 % mitru-ma, tauriņzieži — 40 — 50 %, vairāk vītinot, pie-aug lapu zudumi. Vālus novāc ar pacēlājiem smal-cinātājiem, zāli sasmalcina līdz 10 cm garumam — garāku masu grūtāk noblī-vēt un vēlāk izņemt iz-ēdināšanai, dienā tāpat ieliek ne mazāku par 0,8 metriem sablīvēto slāni. Ja tranšeja temperatūra paaugstinās virs 37 grā-diem, tas nozīmē, ka darba tempi nav pietiekami. Blī-vēšanā pielietojami trāk-tori ar lielu masu — T-150, T-180, K-700, DT-75 un citi. Tranšeja rūpīgi jāhermetizē ar iepriekš sa-līmētu vai sakausētu vien-laidus plēvi un īaapber ar 15 cm biezu kūdras vai zāgu skaidu kārtu, jānorobežo, lai mājdzīvnieki to nesabojā. Lai novērstu ba-ribas bojāšanos, izēdina ziemas mēnešos, izņemot vismaz 30 cm biezu skāb-

siena un 10 cm biežu skāb-
barības slāni

Sienu, uz lauka kaltējot līdz 17 % mitrumam, gatavo tikai no stiebrzālēm. Noplautā zāle jažarda divas reizes dienā — tūlīt pēc rasas nokrišanas un pusdienas ialkā. Ārdīšana valrs nav pieļaujama, ja stiebrzāles mitrums mazāks par 40 — 45 %, āboliņa — par 50 %. Ja zāles raža mazāka par 150 cnt no hektāra, labos laikā apstākļos var pieļietot ārdīšanu. Aktivajā vēdināšanā ar uzsildītu gaisu īrdena siena mitrums nedrīkst pārsniegt 50 %, ār atmosfēras gaisu — 40 %, gatavojot presētu sienu — attiecigi — 40 un 30 %. Skūni siens ar aktīvo vēdināšanu jažalkaltē 4 — 5 dienu laikā, pretējā gadījumā sāk pelēt. Sāls piedeva 5 — 10 kilogrami uz tonnu dod iespēju saglabāt sienu ar paaugstinātu mitrumu — ap 18 — 20 %.

Nováksim zálajus tad.
kad augos visvalrāk bari-
bas vielu, tā sekjmējot zāles
lopbarības barotājvērtības
paaugstināšanu.

Katrām veldam ir sava optimālais novākšanas laiks.

ta ilgums ir 10—15 dienas, sava tehnoloģija at-

bilstoša attīstības fāzel un
mittuma daudzumam

Zālēju veidi	Optimālais novēkšanas laiks
Kamolzāle, lapsaste	25.05. — 05.06.
Lucerna	05.06. — 20.06.
'Skrīveru agrais' ābolīns	05.06. — 15.06.
Plavas auzene	08.06. — 20.06.
'Stendes agrais' un 'Priekuļu-66' agrais'	
ābolīns	12.06. — 25.06.
Bastarda ābolīns	15.06. — 27.06.
Timotīns	15.06. — 30.06.
Vēlais ābolīns	24.06. — 05.07.

Rādītāji	Novākšanas fāze			
	vāpo- šana	ziedē- šanas sākums	ziedē- šana	pēc pār- ziedē- šanas
Raža, c/ha:				
1. plāvums	25	32	31	29
2. plāvums	15	12	3	0
kopā	40	44	34	29
barības vien.	22,4	22,8	17,0	13,5
sagr. proteīns	2,6	2,4	1,7	1,1
1 kg satur:				
bar. vienības	0,56	0,52	0,50	0,45
sagr. proteīnu	65	54	50	38
sagr. proteins				
1 bar. vienībā	116	105	100	81
Piena ieguve, kg/ha:				
pēc sagr. prot.	2360	2180	1550	1000
%	100	92	66	42

Latgales studentu tēvs

Bronislavs Spūlis. Tāgad retajam novadniekam, varbūt atskaitot vienīgi tos, kuru mūžs cieši saistīts ar pedagoģiju, kaut ko izsaka šis vārds. Bet viņš bija viens no Latgales atmodas darbiniekiem, pēc savas pārliecības un darbības līdzīgs tādiem mūsu dižgariem kā Nikodemus Rancāns, Francis Trasuns, brāļi Skrindas, Francis Kemps. Viss vina mūžs bija veltīs Latgales apzinās un tautas izglītības līmena celšanai, latgaliešu valodas tiesību aizstāvēšanai, latgaliskā gara saglabāšanai. «Acta Latgalica» 6. sējuma kriētna dala veltīta vina piemiņai. Mikelis Buksā raksta: «Ar visu savu sirdsdedzi un lielu energiju viņš līdzīgi atmodas darbiniekim skubināja tautu uz izglītību, uz sevis atzīšanu un savu tēvu tēvu tradīciju milēšanu.»

Bronislavs Spūlis dzimis 1899. gada 5. maijā Vārkavas pagasta Vilcānos zemnieka gimenē. Zēnam pieauga neparastas gara dāvanas un centība, tādēļ vecāki nolēma vīnu izskolot. Bronislavs mācījās Vārkavas, tad Preili pilsetas skolā, Pēterpils ģimnāzijā, skolotāju kursos Daugavpilī. Tad strādāja par tautskolotāju Prelios. Rēzeknes Valsts komercskolā. Līdztekus darbam viņš 1922./23. gadā uzsāka studijas Latvijas Universitātes Filoloģijas un filozofijas fakultātes baltu valodu nodalā. P. Stroda vadītā Latgales dialektu ortogrāfijas komisijā viņš izpildīja sekretāra plenārumus, redigēja žurnālus «Zidūnis» un «Latgolas Skola». 1929. gadā B. Spūli ie-

virkne citu publikāciju

par izglītības un tautas audzināšanas jautājumiem. Tas ir visai plašs apcerējums «Monsinjora Nikodema Rancāna kulturāli sabiedriskās darbības nozīmē», rakstā «Intelligence un tauta», «Padomāsim par skolotāju sagatavošanu», «Arī latgalieši jāsagatavo zinātniskajai darbībai», «Cik mums ir akadēmiski izglītoti tautieši?», «Biedrības Latgales studenti» fonda darbs jāatjauno».

Te vēl jāpiebilst, ka B. Spūlis visu mūžu ir mīlējis un kājis latgalieši, folkloru: 1924. gadā kopā ar Meikulu Apeli, kājām apceļojot Latgali, daudz vēlāk — 1964. gadā, darot to pašu kopā ar savu meitu, bet 50. gados, — domāties uz visattālākajiem Latgales novadiem, lai reizē vāktu arī materiālus dzīves sfēras problēmas cilvēkus pašlaik uztrauc visvairāk, liecina, ka 52% no respondentiem kā vienu no aktuālākajām problēmām minējuši apkārtējas vides piesārnotību. Vēl pirms trim, četriem gadiem šī problēma uztrauc tikai 30% aptaujāto.

Latvijas Valsts statistikas komitejas veiktā sabiedriskās domas aptauja par to, kādas sociālās dzīves sfēras problēmas cilvēkus pašlaik uztrauc visvairāk, liecina, ka 52% no respondentiem kā vienu no aktuālākajām problēmām minējuši apkārtējas vides piesārnotību. Vēl pirms trim, četriem gadiem šī problēma uztrauc tikai 30% aptaujāto.

Okupācijas mainas laikā B. Spūlis aprecējās ar baltu nodalas absolventi Annu Kivrāni, kuru paziņa jau valrākus gadus. Vēlāk daļu vasaras brīvlaika viņi bieži pavadīja Zvirgzdenes pagasta Veserovā pie sievas saimes.

Vācu laikā Bronislavu Snūli iecēla par Rēzeknes komercskolas direktori. 1944. gadā, kad daudzi meklēja natvērumu svešas zemes, viņš neemigrāja, taču arī nekad nepielāgojās svešai ideoloģijai. Pēc kara nedaudz strādāja Krāslavā, tad līdz pat nesenīai viņam atjauna pasniegt krievu valodu latvieši studentiem.

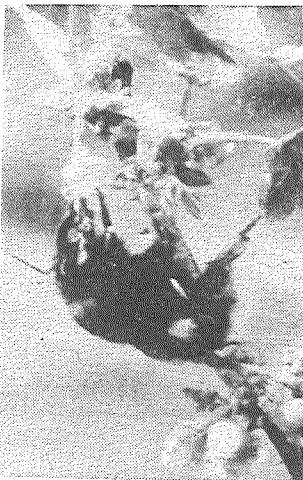
V. TROJANOVSKIS
(Nobeiguums sekos.)

Kādā vidē dzīvojam

1959. gada 3. jūnijā LPSR Ministru Padome nodibināja Dabas un plēmineku alzsardzības biedrību un ZA prezidijs apstiprināja tās organizācijas komisiju 13 cilveku sastāvā. Komisija nodibināja 36 biedrības nodalas, un 1960. gada 26. martā notika biedrības I kongress. Tājā par pirmo priekšsēdētāju ievēlēja K. Springi, par vietniekiem — P. Sarmu, J. Graudoni un H. Strodu.

Tā sākās biedrības darbs, kas tagad aptver visu republiku un apvieno savās rindās vairākus simtus tūkstošus biedru.

Latvijas Valsts statistikas komitejas veiktā sabiedriskās domas aptauja par to, kādas sociālās dzīves sfēras problēmas cilvēkus pašlaik uztrauc visvairāk, liecina, ka 52% no respondentiem kā vienu no aktuālākajām problēmām minējuši apkārtējas vides piesārnotību. Vēl pirms trim, četriem gadiem šī problēma uztrauc tikai 30% aptaujāto.

Lielākie gaisa plesāntāji Latvija 1989. gadā:

«tūkstoši tonnu kaitīgo vielu gaisā» rūpniča «Sarkanais metalurgs» — 5,7 Brocēnu cementa un ūdens rūpniča — 5,3 Līvānu eksperimentāla bloķimiskā rūpniča — 3,1 Bolderajās koksnes kompleksās pārstrādes kombināts — 3,4 apvienības «Latvenergo» uzņēmumi kopā — 22,7(!).

Salīdzinājumā ar 1982. gadu kaitīgo vielu izlaišanu gaisā ir palielinājuši:

Rīgas 2. TEC — par 1,4 tūkstošiem tonnu,

Preili linu fabrika — par 321 tonnu,

Jaunelgavas MRS —

par 160 tonnām,

un vēl daži citi uzņēmumi.

AUTOTRANSPORTA RADITĀIS PIESĀRNOJUMS.

kas dod ap 70% kopīgās izmešu masas. Problemas šeit tādās pašas kā citur: tehnikas zemais attīstības līmenis un neap-

mierinošā kvalitāte, autoparks nolietojums un slīktā, bieži vien nepareiza ekspluatācija. Pareiza dzīneju, regulešana, vien lautu samazināt šos izmēšus par 20% jeb apmēram par 140 tonnām diennakti. Jārisina neetiņtā benzīna piegādes problēma (trūkst jau tā paša parastā!). Jāpārskata transporta kustības organizācija.

Atsevišķa problēma ir dūmojošie dzīeldzinīji. Iemesli: degvielas aparatūras nolietojums un attiecīgu rezerves daļu trūkums, zema degvielas kvalitāte un to attirošo ieķartu trūkums. Deficīta ir arī atgāzu kontroles aparatūra, tās nav gandrīz nevienā autotransporta uzņēmumā. Apmierinošas kontroles nav nekur, pat tādā uzņēmumā, kā «Latvinterauto», un aizvien pēc mūsu autobusiem un kravas mašīnām paliek specifiskas dūmu un kvēpu astes, kuros ir desmitiņi indīgu un kancerogēnu vielu, kas ilgi neizķlist.

(«Elpa»)

Sen tas bija...

1. mārcīpa — 430 gramu, 1 pudele — 600 gramu, 1 mēriņš — 120 gramu, 1 unce — 25 gramu, 1 lote — 12,8 gramu, 1 šķipsniņa — 0,04 gramu.

CARA PANKUKAS

Sviests jāizkausē, jāatdzēse, jāieliek blodiņā, jāpievieno olu dzelzlenumi un jāmaisa ar putu slotinu uz vienu pusē, kamēr masa kļūst viendabīga, pēc tam jāieber cukurs, jāiznes masa aukstumā un jāmaisa vēl, kamēr izkūst cukura kristāli.

Pankukām jāsagatavo ipaša mērce. Šādā nolūkā augstākā labuma kvešu miltos jājeļi biezā saldā krējums. Jāieliek traugs ūdens peldē un jāsakarsē masa līdz vārišanas temperatūrai, pastāvīgi to mairot. Vārošo masi, valag nonemt no ugus, atdzēset. Sagatavotā mērce iāsauc ar sakulto cukuru un olu dzelzlenumiem. Masa rūpīgi jāsamaise un mīkla uzmanīgi jāieliek stingrās putās sakulti olu baltumi. Viss jāsamaise.

Pankukām jāceļ ar kaušām taukvielām iestīrētās čuguna pannās. Galda tās pasniedz ar ievārijumu un aplakā ar citronu sulu.

Pankukām vajag: vienu mārcīnu sviesta, pūsmārcīnu kausētu tauku, divus mēriņus cukura, trīs mēri-

nus augstākā labuma kvešu miltu, desmit olas, vienu pudeli bieza salda krējuma, divas unces citrona sulas, vienu mārcīnu zemēnu ievārijuma.

CITRONU TORTE

Citroni jāapplej ar karstu ūdeni tā, lai tie būtu pārkāti. Citroni jāvāra, līdz tie mikstū (divas stundas). Citroni ir gatavi, ja salminš viegli iziet cauri mikstumam. No izvārtītajiem citroniem jālīzjem sēklīnas un rūpīgi jāsatrāv ar koka stampīnu tā, lai veidotos viendabīgi, mīksta masa. Tājā jāieber cukurs, jāpievieno olu dzelzlenumi un jāsakuļ masa, kamēr tā kļūst balta un cukura krējums. Jāieliek traugs ūdens ūdens peldē un jāsakarsē masa līdz vārišanas temperatūrai, pastāvīgi to mairot. Vārošo masi, valag nonemt no ugus, atdzēset. Sagatavotā mērce iāsauc ar sakulto cukuru un olu dzelzlenumiem. Masa rūpīgi jāsamaise un mīkla uzmanīgi jāieliek stingrās putās sakulti olu baltumi. Mikla jāieliek formā ar pergamentu un jācep 60 līdz 90 minūtes.

Gatavā torte jāatdzesē, uzmanīgi jāsagriež gareniski divās dalās un jāiezīzieš avēni ievārijums.

Tortei vajag: sešus liepus citronus, septiņus mēriņus cukura, trīsdesmit sešas olas, divas unces kvešu miltu, trīs unces kvešu miltu, trīs mārcīnas ievārijuma.

Redaktors A. RANCĀNS

Iebas noslēgšanu
JELENU GRIGALOVIČU
un **ALEKSANDRU PISKUNOVU**,
LUĐMILU KOLESNIKOVO un **VLADIMIRU ZENOVJEVU!**

Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs

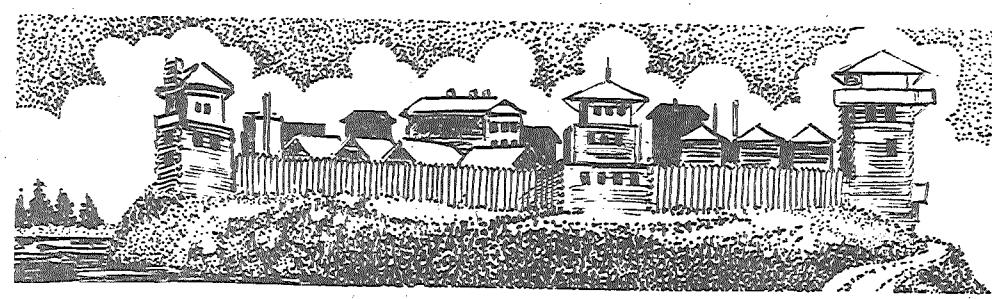
Seska pēc adreses: Rīga, Republikas laukumā 2, 1502, kabinetā, telefoni — 321576 un 321842. Valdes locekļi izbrauks piedalīties visveida ražotāju sajetos. Koleģijas loceklis T. Sauts

PATEICĪBA
Izskām lielu pateicību veterinārajām ārstam Antonam Zurkovskim un vēterinārajām feldšerim Va-

silijam Kudrjašovam par rūpīgo darbu mājdzīvnieku ārstēšanā.

Klinīžanu ģimene

Pilskalni raugās uz mums

Gedušu pilskalns pirmo reizi reģistrēts V. Lovis a «Burgenlex» 27. lappuse pie Gavartienes kroga. Ievācot tuvākas ziņas, izrādījās, ka tas atrodas Livānu pagasta ziemēnu pusē, pieder Gedušu clemam, bet dienvidi ir Vecelū ciema īpašums. Tie pilskalna plakumi izlieto kā druvu — 95 metru platu un 30 metru garu garenī apala līzkata, gluži līdzenu un tikai 7 — 9 metrus augstāku par savu pakāji. Kādus trīs metrus zemāk par plakuma malu visapķārt gar sāniem apjostas ar seklu grāvi un nelielu uzbrūmu, tuvojoties galīiem, tas paliek augstāks un saņiedz 2 metrus. Galos aiz šī neliela uzbeduma atrodas vēl otrs, atdalīts ar grāvi. Sie zemēju darbi nav visai lieli, bet labi uzglabājušies un labi saskatāmi. Katrā galā pilskalnam bijušas ieejas nāri grāvīem un bedumiem, tās labi ieraugāmas un tiek lietotās vēl tagad.

Pilskalna sāni pret ziemelrietumiem bojāti, grābjot granti liecelam, kas gar kalnu malu iet no Atašenes uz Daugavas pusē. Pilskalna sāni pret ziemelrietumiem bojāti, grābjot granti liecelam, kas gar kalnu malu iet no Atašenes uz Daugavas pusē.

Par laimi grābums iesākta zemāk par pilskalna grāvi un saudzējis to, tagad šīs grants bedres aizaugušas ar krūmiem un netiek palaipnātas, to vietā jauns grants grābums ierīkots dienvidu galā no Gedušu pusēs.

Pilskalnu klāj melna un atradumiem bagāta mītņu kārtā. Dažādu laikmetu trauku lauskas vāļājušās pa arumu vagām. Apkārtne līdzēja, mežaina, senatne, šķiet, bijusi maz apdzīvota, tuvākais pilskalns ir apcietinājums pie Atašenes, abā celtī pēc vienām tradīcijām.

Dzemes kalns ir Livānu pagastā. Senāk šī zeme esot piederējusi baznīcas draudzei. Tuvejās mājas «Domas» — pus kilometru no Daugavas krasta, dienvidu pusē tek strautiņš, sauktks par Dzemes grāvi. Kas sākas plāšajos krievu purvos. Vispār šajā vietā apdzīvojams tikai Daugavas krasts, bet ziemēlos sākas purvi un meži. Pie dzelzceļa stigas grāvi ieteik otrs valciņš no atradumiem, abu gravu starpā radusies 10 metrus augsta zemes laida, dienvidus

gals atgriezts ar grāvjiem un uzbedumiem. Labi redzams plakumam tuvākais uzbedums un grāvis, no pārējiem saglabājušies tilki gali rietumpusē. Pirms 30 gadiem tīcis arī kalna plakums — 50 metru garums — 50 metru garš un 35 metrus plats, pret dienvidiem dažus metrus slīps, sāni nostāvīni 6 metru augstumā, tāpat nevar būt runas par vienām tradīcijām.

Sis kraujais sāns ir vienīgā vieta, kas palikusi nearta, tagad tas ir atmatā. Pirmatnējais izskats, protams, sabojāts, tomēr pēc zemes cīlna sprīzot, plakums bijis ieapalā trīsstūra veida 50 metru garumā un 35 metru platumā ar dažu metru slīpumu uz austrumpusi. Gar plakuma ziemelēm un austrumēm, kur dabīgais kalna sāns nav pietiekoši kraušs, vājadzējis būt mākslīgam nostāvīnājamam, kura seka viemēr ir terase. Tāgad no tās nav ne vēsts. Tāpat nevar būt runas par vienām tradīcijām.

Zeme smilšaina, vieglā pa noru plakuma mētājās trauku lauskas, dauzišķi akmeni, kauli, ogliņi, mēžinājumi rakumi rādiņa, kā sajauktā mītņu kārtā vēl ap pusmetru bieza un loti melna, to derētu izslījāt, lai pievāktu, kas vēl svarīgs arheoloģiski, tad pilskalnu pamest savam liktenim kā iznīcinātu.

No Gutini pilskalna naveras jaukš skats uz Pilkalnes ezeru, / apkārtne nelidzena, izrota kalniem un lelejām.

Gutini ciemā Pilkalnes